

סקירה כללית

מורכב!

לפי משנתנו, לגבי לתת לגוי ירך בלי לנקר את גיד הנשה
- אם שלמה - מותרת (שניכר שיש בו גיד)
- אם חתוכה - אסורה (שאינו ניכר שיש בו גיד).

יש **קושיא** (ותירוץ) מדוע שלמה מותרת ואין בעיה אם הגוי יחתוך אותו...

ויש **שאלה** (עם 3 תשובות) לגבי חתוכה למה יש חשש שיהודי יקנה אותה (הלא יתכן שהיא נבילה או טריפה)

רקע

תנאים שאסור/מותר לקנות בשר מגוי (וגם הערות שונות בהערות שוליים):

צדדים לאסור	אסור/מותר:	תנאים שאסור לקנות בשר מגוי	תנאים שמותר לקנות בשר מגוי
		(תנאי אחד בלבד כבר אסור)	(צריכים את כל התנאים)
שמא לא נשחטה (נבילה)		יש טבחים גוים באותו מקום	כל הטבחים של אותו מקום הם ישראלים
שמא טרפה		באותו מקום אין מכריזים שטרפה ¹	באותו מקום מכריזים שטרפה
(בירך בלבד): שמא יש בו גיד הנשה		אם חתוכה (אי אפשר להבחין האם נחטט) ²	רק אם שלמה (שאז אפשר להבחין האם נוקר) ³

¹ **הערה:** אם נתנו יהודי לגוי בפני יהודי אחר, יש חשש שיהודי שלישי הרואה, יחשוב שאינה טרפה (למרות שאין מכריזים)

² **הערה:** אם נתנו יהודי לגוי בפני יהודי אחר, יש חשש שיהודי שלישי הרואה, יחשוב שניטל גידו.

³ **הערה:** אם נתנו יהודי לגוי ירך שלמה, ויתכן שהגוי יחתוך אותה, אין חשש שיהודי שני הקונה מהגוי יחשוב שנחתך ע"י היהודי הראשון – ונוקר גידו – כי ניכר שנחתך ע"י גוי (שהרי חיתוכו של יהודי לירך שונה – היא לאורך הגיד כדי לאפשר לנקרו).

משנתנו

מותר לתת לגוי ירך **שלמה** עם גיד הנשה בתוכו

"מפני שמקומו ניכר"

דיוק

הא **חתוכה** - אסורה לתת לגוי בלי לחטט את גיד הנשה

הערה

יש ברייתא (**לקמן דף צד**) החולקת על משנתנו וסוברת שגם חתוכה מותרת

קושיא

מדוע **בשלמה** מותרת לתת לגוי (מכיון שיהודי הקונה אותה שלמה מהגוי יבחין שגידה לא נוקה) -

הלא יתכן שאולי הגוי יחתוך אותו ויהודי הקונה יחשוב שנחתך ע"י היהודי שמכרו לגוי וא"כ נוקר

תירוץ

אין חשש שיחשוב הקונה שנחתכה ע"י היהודי, כי (כנ"ל ב"רקע" בהערת שוליים מספר 3) חיתוך ירך ע"י גוי שונה משל יהודי (שיהודי חותך לאורך הגיד כדי לאפשר לנקרו).

במה מדובר ב(דיוק של) משנתנו שאסור למכור **חתוכה** לגוי – שיש חשש שיהודי יקנה ממנו ויחשוב שנוקר?

הקדמה

כנ"ל ב"רקע" יש שני צדדים (בנוסף לדרך חתוכה) שאוסרים לקנות בשר מגוי:

- יש טבחים גוים באותו מקום
- באותו מקום אין מכריזים שטרפה

בדרך כלל, בנסיבות שאסור לקנות בשר מגוי, אין לאסור למכור ירך חתוכה לגוי, כי אין חשש שיהודי יקנה מהגוי כיון שאסור לאוכלו.

לכן **לכאורה** מדובר במשנתנו כש:

- כל טבחי אותו מקום הם יהודים
- **וגם:** באותו מקום מכריזים שטרפה

התשובה הראשונה למטה היא כ"לכאורה" הנ"ל.

יש תשובה שניה עם חידוש שגם באין מכריזים יש חשש שיקנה ויש תשובה שלישית עם גישה אחרת.

תשובה / במה מדובר במשנתנו

1. **פשוטה:** בעיר שכל טבחי העיר יהודים **וגם** מכריזים אם טרפה → לכן מותר לקנות ממנו ויש חשש שיקנה מגוי ויאכל גיד
2. **חידוש:** בעיר שכל טבחי העיר יהודים אבל **אין** מכריזים אם טרפה → למרות שאסור לקנות ממנו יש חשש שיקנה מהגוי כי יחשוב שכיון שנחתך ע"י היהודי א"כ (אינה טריפה כנ"ל ב"רקע" בהערת שוליים מספר 1) ושנוקר ע"י היהודי (כנ"ל ב"רקע" בהערת שוליים מספר 2)
3. **גישה אחרת:** בכל אופן – האיסור הוא גנבת דעת – ולכן אסור גם במקרים שאין חשש שישראל יאכלנו

סוגיא - דף צד. - נושא: [סטיה] גנבת דעת

סקירה כללית

גנבת דעת – אפילו של נכרי – אסורה

מעשה...

מקרים שנחשבים גנבת דעת...

מותר לגנוב דעתו אם כוונתו להחשיבו בעיני אחרים

מעשה...

לא ניכנס לפרטים

יש ברייתא עם הקטעים הבאים:

1. השולח ירך ליהודי – האם צריך לנקר
2. "הרישא": השולח ירך לנכרי האם צריך לנקר (חולקת על משנתנו)
3. "המציעתא": האם מותר למכור טרפות לנכרי (באטליז)
4. "הסיפא": האם מותר לבקש מנכרי לקנות בשר עבורו

לגבי 2,3,4 יש שלש גישות איך להגדיר במה מדובר

ברייתא / ביאור

הקטע הראשון:

השולח ירך - ליהודי

- שלמה – א"צ לנקר (כי יכול להבחין שלא נוקר)
- חתוכה – צריך לנקר (כי אינו יכול להבחין האם נוקר)

שאר קטעי הברייתא (מוצגים בטבלה למטה) מתייחסים לנכרי המקבל כאשר ה"רישא" מתייחסת לירך ולגבי איסור גיד הנשה והמציעתא והסיפא מתייחסות לכל האברים ולגבי איסור טריפה:

קטעי הברייתא		גישות איך להגדיר:		אביי	רב אשי	רבא
ירך – לגבי גיד	רישא:	השולח ירך לנכרי (לביתו ²) - בין שלמה בין חתוכה ¹ - א"צ לנקר		במקום שאין מכריזים	במקום שאין מכריזים לכן אין חשש (בחתוכה) שיקנה יהודי מהגוי (ויאכלנה עם גידה)	במקום שמכריזים והכריזו לכן אין חשש בחתוכה שיקנה יהודי מהגוי ויאכלנה (עם גידה)
כל האברים – לגבי טריפות	מציעתא:	אין מוכרין (באטליז ²) טרפות לנכרי מפני 2 דברים: 1. (גנבת דעת - אא"כ הודיע לו שטרפה) 2. שמא ימכרנה ליהודי		במקום שמכריזים ולא הכריזו מחמת טריפה לכן יש חשש שיקנה יהודי מהגוי (ויאכלנה טרפה)	במקום שאין מכריזים אבל גזירה שמא ימכרנה (באטליז) בפני יהודי אחר והקונה יחשוב שכשרה	במקום שמכריזים ולא הכריזו מחמת אונס למרות שיש טריפה לכן יש חשש שיקנה יהודי מהגוי (ויאכלנה טרפה)
	סיפא:	לא יאמר לנכרי קח לי בדינר זה בשר מפני 2 דברים: 1. (שמא יאנס הטבח לתת בלי לשלם לו) 2. שמא ימכרו לו טרפות כי יחשבו שהוא קונה לעצמו		במקום שאין מכריזים לכן יש חשש שיתנו לגוי טרפות כי לא ידעו שהגוי קונה עבור יהודי ולא ידע מכך היהודי		במקום שמכריזים והכריזו לכן יש חשש שיתנו לגוי (את אותו) טרפה

¹ חולק על משנתנו הסוברת (כנ"ל בסוגיא בדף צג:צד.) שחתוכה אסורה לשלוח לנכרי - אפילו במקום שאין מכריזים, כי למרות שאסור לקנות ממנו, יש חשש שיקנה מהגוי כי יחשוב שכיון שנחתך ע"י היהודי א"כ (אינה טריפה ו) נוקר ע"י היהודי
² יש הבדל בין בית לאטליז שאטליז הריהו מקום ציבורי ונמצאים שם יהודים

סקירה כללית

פירוט למטה

רקע – 1

נכרים ימאסו ולא ירצו לקנות ממנו בשר אם מכריזים (במפורש) שהוא טרפה

רקע – 2

איסור גנבת דעת שייך רק אם אני גורם לו לחשוב (בטעות) שעשיתי בשבילו – לא אם עשיתי סתם והוא טועה וחושב שלכבודו (ראה מחלק רש"י ותוספות האם דוקא אם **אמר** לו שלכבודו)

דין

כיצד מכריזים על טורפה: "בשר" (לא טרפה) יש למכור לנכרים

טעם

כדי שלא ימנעו מלקנותו משום מיאוס

הערה

אינו גנבת דעת

כיון שלא אמרנו לו שאינה טרפה – אלא הגוי טועה בעצמו